

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארגע נוספות**

385

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליי ויקרא הוציאו כל איש מעליי"

כחן של נגיעות

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

שלפניהם. ואיך לא גילו את הדבר הזה? **אלא יש לעורר מכאן;** שמה שהיה חסר כאן, לא הכשרון, אלא חוסר הרצון. עמוק עמוק בתוך תוכם, לא רצו להבין. לא היו מעוניינים להבין ולהגיע למסקנה כזו, שהרי חקירה כזו, תוביל אותם לשרש הענין שהם מכרו אותו ושמטרתם היתה, שהוא לא ימלוך ולא ימשול עליהם. הנגיעה הזו, פעלה בנפשם דק מן הדק. והעלימה מעיניהם כל אפשרות להבין, מה שלא היו מעוניינים להבינו.

בזה הסבירו חכמי המוסר; איך יתכן, שהחכם אינשטיין, אשר התפרסם כל כך בתורת המדע. איך לא הבין את גדלות ה' ומציאותו, לפי המדע? אלא, שלא רצה בכך. והרצון הזה, סינור את עיניו ולא נתן לו להגיע למסקנה הפשוטה והמתחייבת הזו. מציאות ה', היא יותר קרובה מחכמת האטום. ומאד קרובה, למי שרוצה לראות. אך נעלמת היא, ממי שאינו רוצה לראות.

האחים, לא היו מעוניינים לראות את אחיהם, מולך ומושל בהם. ולכן, כל הסימנים לא נקלטו אצלם בכיוון זה. כך גם אצלנו, אנו לא מעוניינים ללמוד מוסר ואז, לא מבינים מאומה ותולים בחוסר זמן ובעוד תירוצים. ועל זה, **היה ממשיל ר' דוד בודניק זצ"ל משל;** לשריפה המתפשטת בעיר.

המשך בעמ' 2 <<<

למעשי כשפים מעין אלו? בודאי יש דברים בגו. **הרי הם עצמם אמרו;** שבאו לחפש את אחיהם יוסף במצרים. והנה, הובאו לאכול אתו בביתו, דבר שאיננו מקובל בכלל, כי כל הבאים לשבור אוכל קונים והולכים לבתיהם. ומה כל התעוועים האלו, הושיב אותם לפי סדר לידתם: **"הבכר פככרתו והצעיר פצערתו"** (בראשית' מג לג). ובודאי לא היו תמימים ולא טפשים, לתלות את זה בניחוש של הגביע! והוא, **כל הזמן שואל אותם: "השלוש אציקם הָגִנוּ?"** (בראשית' מג כז) והם לא מבינים מאומה! **ולא עוד, אלא אפילו אחרי שהתגלה להם: "אני יוסף אציקם"** (בראשית' מה ד) לא קיבלו. והיה צריך להוכיח ולהראות להם שהוא מהול. כאילו כל ההוכחות עד עכשיו, הן כאין וכאפס! אתמהה. כל שכן אצל שבטי י-ה בעלי שכל והבנה כמותם!

רבי אברהם מיר זצ"ל אמר פעם: "שכחו של מוסר, הוא לברר דוקא דברים הכי קרובים לאדם כגון: **איזהו גבור?** **איזהו עשיר?** (אבות' ד). כל אחד, יש לו בזה תשובות והנחות משלו, אבל המוסר בא וחוקר בזה ומגלה לאדם את האמת. ואין המטרה לחקור בנסתרות ובמה שנמצא רחוק בירח, אלא בקרבתו של האדם. אחי יוסף, הרי היו בעלי מוסר וידעו לחקור את מה

כשאנו מתבוננים בכל הספור של יוסף ואחיו, מיום שבאו למצרים לשבור אוכל, מהפגישה הראשונה ועד שהתגלה להם שהוא יוסף. כיצד יתכן, שבמשך כל המהלכים האלו כל המפגשים, כל הדיבורים וכל האירועים המוזרים לכאורה, לא העלו על דעתם, בשום שלב מן השלבים, שאולי הוא יוסף?

מספרים על תלמידיו של הגר"ח מבריסק זצ"ל; שאחרי ששמעו ממנו קושיא וזה נראה להם כל כך פשוט, כמה היו מצטערים; איך לא חשבו על כך בעצמם מראש?! וכאן, לא הצליחו האחים להבין מה לפניהם? והרי רגלים לדבר? כל ההנהגה הזו אומרת דרשני; נתן אותם כמרגלים. שאל אותם כל כך הרבה שאלות. עד שיהודה בעצמו מתפלא, **כדברי רש"י כאן; 'למה היה לך לשאול כל אלה? בתך היינו מבקשים, או אחותנו אתה מבקש?'** (רש"י מד יט).

אחרי כל ההנהגה הזאת ואחרי שביקש דוקא לראות את בנימין. איך לא הבינו, שאולי זהו יוסף אחיהם? הרי הם בעצמם נזכרים במעשה המכירה. **ומודים באשמה: 'אצל אשמים אָנַחְנו'** (בראשית' מב כא). ואחר כך, מעשה הכסף המושב באמתחותיהם. ומעשה הגביע. ואיך הגביע נמצא דוקא באמתחת בנימין?! וכי הם מאמינים

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

וכולם מבוהלים ובורחים ומנסים לעשות משו, אך ישנו אחד, שכל זה כאילו איננו נוגע אליו והוא ממשיך בפעולתו הרגילה והוא; השעון, התלוי על הקיר.

השריפה כילתה את כל הבית והגיעה עד לחדר שבו תלוי השעון, אך הוא ממשיך בשלו ואינו חש את הסכנה המתקרבת אליו וממשיך לפעול ולהשמיע את הצלצולים שלו. ואפילו כשהעץ של השעון מתחיל לבעור, המכשיר ממשיך בפעולתו עד השניה האחרונה. כך האדם, מתו מוטל לפניו, מדותיו מפריעות לו והוא אינו חש מאומה, כי איננו מעונין בכך.

ובזה, אפשר להבין דברי חז"ל; 'אבא כהן ברדלא אמר: "אוי לנו מיום הדין. אוי לנו מיום התוכחה. יוסף קטנן של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחה. לכשיבא הקב"ה ויוכיח את כל אחד ואחד לפי מה שהוא.. על אחת כמה וכמה"' (ב"ר' צג י). ביאור הדברים; שמה שהאחים נבחרו, הוא משום שהרגישו בנגיעה שלהם, כמה הפריעה להם לראות את האמת. ולהבין, שהנה יוסף לפניהם.

כך, כשהקב"ה יוכיח כל אחד **'לפי מה שהוא'**, כמה טחו עיניו מראות ולבו מהבין, דברים פשוטים וזה בגלל הנגיעה שלו. כמה יבוש ויכלם מאותו בירור וזהו עומק הדין. בתקופה זו, שאנו משתדלים להשיג הישגים בעבודתנו, לחיזוק בהשגחה ובטחון, כמה עלינו ללמוד מוסר. ולהתגבר על הטבע שלנו ועל נגיעותינו. שזה כל כך חשוב, בפרט בדורנו זה ובתקופתנו זו. ובזה, תלויה הצלחתנו, בכלל ובפרט, על ידי בירור המידות, לגלות את הנגיעות ולעשות לתיקון המדות. (דגל המוסר)

"נָאֵת יְהוָה שְׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה" (בראשית' מו כח)

מהו; **"להורת לפניו?" אחז"ל; 'ר' הניבא בריה דרבי אחא ורבי חנינא. חד אמר: "להתקין לו בית דירה". וחד אמר: "להתקין לו בית ועד, שיהא מורה בו דברי תורה ושיהיו השבטים לומדים בו". תדע לך שהוא כן, שכיון שהלך יוסף מאצלו, היה יודע באיזה פרק פירש ממנו. כיון שבאו אחי יוסף אצלו. ואמרו לו: "עוד יוסף חי" (בראשית' מה כו) **"נִפְגַּע לְבוֹ" (שם) נזכר באיזה פרק פירש הימנו. ואמר בלבו; "יודע אני שבפרק עגלה ערופה פירש ממני יוסף". אמר להם: "אם אתם יודעים, באיזה פרק פירש הימני, אני מאמין לכם. אף יוסף, היה יודע באיזה פרק פירש הימנו. מה עשה יוסף? "נִימְן לָקֵם****

יוסף עֲגָלוֹת על פי פְּרָעָה" (בראשית' מה) ללמדך; שבכל מקום שהיה יעקב יושב, היה עוסק בתורה, כשם שהיו אבותיו' (ב"ר' צה ג).

ולהבין דברי חז"ל **והיזדתם נראה;** כי הלא באו השבטים הקדושים אצל יעקב אבינו ויגידו לו **לאמרו: "עוד יוסף חי נכי הוא משל כָּל אָרֶץ מִצְרָיִם". אם אמרו: "עוד יוסף חי", בודאי כלול בלשון הזה גם, שהוא בשלמותו הרוחנית, כי אילו ח"ו, לא כן היה, לא היו אומרים עליו לשון זה: "עוד יוסף חי". וכבר אחז"ל; **'רשעים, קרוים מתים בחייהן' (ב"ר' לט ז). ודאי הכי הוא. כי שפת השבטים הקדושים, היא שפת תוה"ק. ועוד; איך אפשר לפרש אחרת, שיבשרו לו השבטים הקדושים ליעקב אבינו, שיוסף חי על הגוף לבד, ח"ו.****

אבל יעקב אבינו, שמע גם מה שסיימו: "נכי הוא משל כָּל אָרֶץ מִצְרָיִם". וע"ז: "נִפְגַּע לְבוֹ", שראה בכאן סתירה גדולה. כי לא האמין, שיהיה בריא ושלם ברוחניותו, כמאז כן עתה וגם; **"משל כָּל אָרֶץ מִצְרָיִם". והיה יעקב מתמה בדתו; איך אפשר, שבמצרים הטמאה ומלאה גלולים, יהיה יוסף מושל שם ולא יפגם ברוחניותו. לכן אמרו חז"ל; שאמר להם: "אם אתם יודעים באיזה פרק פירש הימני, אני מאמין לכם". שאם יוסף מסר להם, שפירש הימנו בעסק התורה של פרשת עגלה ערופה. סימן זה יהא בידו, שנשאר בשלמותו הרוחנית בתורתו וצדקתו. ואז אפשר להאמין לכל דבריהם, שהוא חי וגם מושל בכל ארץ מצרים.**

והנה, יש בחינה לדעת באיזה מצב האדם עומד ברוחניותו. חז"ל אמרו; **'העולם הזה דומה לפרוודור בפני עוה"ב, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין' (אבות' ד). 'פרוודור' הוא הטפל ל'טרקלין', שהוא העיקר. כי כל עצמו של ה'פרוודור' לא נעשה, רק כדי לתקן עצמו ליכנס ל'טרקלין'. וזוהי עבודתו של האדם, שלא יחליף, לעשות את העיקר לטפל לעיקר, אלא ישיב לבו ונפשו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו בעוה"ז, לתקן עצמו, שיוכל להכנס ל'טרקלין', שהוא החיים הנצחיים, בעולם הבא!**

וזוהי הבחינה, לראות בהנהגתו של האדם; מה אצלו עיקר ומה אצלו טפל. וכלל זה נקוט בידך; שכל שתראה בו, כי העיקר אצלו עוה"ב יותר מחברו, בבחינה זאת הוא עומד במעלה גבוהה יותר ממנו. מעתה נבין עוד; אם אחד, רוצה להזכר בדבר מה שאירע לו לפני כמה שנים, מובן, שאם היה זה עיקר אצלו וחיביב

עליו, חקוק הוא בזכרוננו. וכבר אחז"ל; **'כל מילתא דלא רמיא עליה דאיניש, לאו אדעתיה' (שבועות' מא). וזהו מה שמסיימים חז"ל; 'אף יוסף היה יודע באיזה פרק פירש הימנו, מה עשה? "נִימְן לָקֵם.. עֲגָלוֹת"'.
הנה, פרק 'עגלה ערופה', שלמד יעקב אבינו עם יוסף בעת שפירש ממנו, כבר עברו מזה עשרים ושתים שנה. ולכן אמר להם: "אם נזכר בתורתו, הרי התורה עיקר אצלו". וזהו מה שנאמר: **'נִפְגַּע אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שְׁלַח יוֹסֵף... וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיבָם" (בראשית' מה כז).****

ופירש"י; 'סימן מסר להם, במה היה עוסק כשפירש ממנו; בפרשת עגלה ערופה'. הוא מה שאמרנו; כיון שראה שזוכר בתורתו, הרי הוא בשלמותו ועודנו חי באמת חיים של תורה ויראת שמים, אז; **'נִתְחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיבָם"!**

וזהו שהוכיחו חז"ל במדרש שם; דמה ששלח את יהודה **"להורת לפניו גִּשְׁנָה" אינו 'לתקן לו בית דירה', אלא 'לתקן לו בית ועד' להורות בו תורה. וכן מסיימין חז"ל ענין זה באמרו; **'ללמדך; שבכל מקום שהיה יעקב אבותיו. הרי למדנו; מה היה עיקר החיים אצל אבותינו, אברהם, יצחק ויעקב ואצל השבטים הקדושים. וכן הלאה בכל דור ודור, בידועם, כי דברי תורה; 'הם חיינו ואורך ימינו' (תפילת ערבית). לעסוק בהם בפרוודור, הוא עולם הזה, כדי להכנס לטרקלין, חיי עוה"ב!****

מעתה נחזי, מה אתנו? אמנם, גם אנחנו חוזרים בכל יום; **'כי הם חיינו ואורך ימינו' (שם) ושזה העיקר. אבל, אפשר מאד שאדם חושב בלבו, שאצלו, העיקר עוה"ב ובאמת אינו כן כלל. ואין אנו מדברים באנשים שהם רחוקים מדבורים אלו, כי אם באותם שהם קרובים מאוד לרוח זו שאמרנו. ואעפ"כ, מרמים את עצמם. והא ראייה, שנותנים הרבה יותר תשומת לב וזמן. הן בכמות והן באיכות, על עניני הגוף בעוה"ז, יותר מעניני הנשמה, להכינה ולסעדה לעוה"ב! גם זה ברור כי בלא תורה, אי אפשר לזכות לעוה"ב. כל אחד, מוכרח שיהא לו חלק באור התורה. בלי אור התורה, מר מאד!**

אמר הכתוב: "אם לא תדעי לך הַנְּפֵא בַּנְּשִׁים צָאֵי לָךְ פְּעֻקְבֵי הַצֵּאֵן" (שה"ש' א). בזוה"ק פירש כך; **"אם לא תדעי לך" אם לית לך יגיעה באורייתא הַנְּפֵא בַּנְּשִׁים" אפי' אם אית לך עובדין טבין סגיאיין "צָאֵי לָךְ" ממחיצתי! הא קמן, שאפ"י יש לו לאדם מעשים גדולים וטובים וכמ"ש; **'עובדין טבין סגיאיין' בכ"ז, אם אין לו יגיעה בתורה, אין מכניסין אותו****

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

נוראים: 'וטהר לבנו לעבדך באמת, כי אתה אלקים אמת ודברך אמת'. למדנו, כי שפת שמים, היא אמת, לכן אנו מבקשים: 'וטהר לבנו לעבדך באמת'. שהרי אין שם אלא אמת; 'כי אתה אלקים אמת ודברך אמת'. שפת שמים היא אמת. ועלינו לעמול, ללמוד ולהבין, שפת שמים! ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שנזכה להבין מה הוא עיקר החיים. שנחזיק את העיקר, לעיקר. ואת הטפל, לטפל. ויקויים בנו מקרא שכתוב: "נְאֻמֵי הַדְּבָרִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים פְּלִגְמֵי הַיּוֹם" ('דברים' ד ד). ('לב אליהו') ■

כל העולם כדאי הוא לו. ונהנה בחייו למאד. והנה, לאחר שבאנו להכרה, כי עיקר החיים, הוא שם בעולם האמת. עלינו ללמוד השפה והלשון שמדברים שם. וכמו בעולם הזה, אדם לומד לדעת לשון ושפת המדינה שהוא גר שם דאל"כ, **"הרי הוא: "כְּחֶרֶשׁ לֹא אֶשְׁמָע וְכֹאֲלֵם לֹא יִפְתַּח פִּי" ('תהילים' לח).** כך צריך האדם הנבון, ללמד לעצמו שפת שמים, שכשיגיע זמנו ויבוא שם, לא יבוש ולא יכלם, ח"ו, לעולם ועד. ומהי שפת שמים? **הוי אומר; אמת! וכמו שאנו אומרים בתפלת ימים**

במחיצתו של הקב"ה, כי ההכרה שתהיה לו לאדם התקשרות עם התורה! ואפי' בעל בית, שעמל כל היום בפרנסתו, מוכרח שתהיה לו קביעת עתים לתורה בכל יום. וכבר הסברנו כמה פעמים, שדוקא אלו שבאמת דואגים וחושבים על עוה"ב, רק הם הנהנים גם מעוה"ז. כי להם יש באמת חיים מאושרים טובים, גם בעוה"ז וכ"ש לעוה"ב. **טעות זו, טועים רוב אנשי העולם, בחושבם; כי הרודפים אחר עוה"ז ישיגוהו ואתם אנשי לב, שהעיקר אצלם עוה"ב, אין להם הנאה של כלום בעוה"ז. אבל האמת היא להיפך; שכל מי שהוא מקושר לשמים, אז גם בארץ,**

תוכחה

בצער העדרו של בנימין. לפיכך; נבהלו כ"כ האחים ולא יכלו לענות לו דבר, שכן נתפסו בדברי עצמם. זוהי התוכחה. וכך יהיה גם לעתיד לבוא. יום הדין, בו ישפטו את האדם, יהיה גם יום תוכחה. יוכיחו לו לאדם את חטאיו, מתוך מעשי עצמו; 'כאשר מנעת עצמך מן הצדקה, היה תירוצך בפיך, שהפרנסה לקויה ואין ידך מספקת לתת צדקה, א"כ אפוא, מנין היה לך כסף למדי בשביל מותרות ותענוגים שונים? כך יוכיחו לו לכל אחד **'לפי מה שהוא',** לפי מעשיו הוא, ע"י סתירות בדברי עצמו, עד שלא יהיה כל מענה בפיו. ('בית הלוי') ■

הוא בעצם מלשון 'התוכחה', כלומר; להביא את האדם לידי כך, שישתכנע ויווכח לדעת, שעשה מעשה רע. ואכן, בדבריו של יוסף ישנה תוכחה כזו. הוא הוכיח להם את חטאם מתוך דברי עצמם. הלא יהודה, בקש לעורר את רחמנותו של יוסף על האב הזקן, אשר ימות מגודל הצער, לכשינטל ממנו בנימין. **השיב להם יוסף ואמר: "אָנִי יוֹסֵף!" הלא אני הוא אותו יוסף שמכרתם; "העוד אָבִי חַי?"** האם עצר כח לעמוד בצער שגרמתם לו?! מדוע לא דאגתם אז לצערו של אבא, כשם שאתם דואגים לו כעת? אם עצר כח לעמוד באותו צער, יוכל לעמוד גם

"נִיאָמַר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אָנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חַי וְלֹא יָקְלוּ אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו" ('בראשית' מה ג)
'אבא כהן ברדלא אמר: "אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה. יוסף קטנן של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו. לכשיבא הקב"ה ויוכיח את כל אחד ואחד לפי מה שהוא, שנאמר: "אֹכִיחֶךָ נְאֻעֲרֶכָה לַעֲיִיבֶךָ" ('תהלים' נ כא) על אחת כמה וכמה' ('ב'ר' צג י).
היכן אנו מוצאים בדבריו של יוסף תוכחה לאחיו? ברם, מובנה של 'תוכחה'

שלושה מטמוניות

ביושר ובהגינות, כספי גזל וגנבה אלו, היו מאוסים בעיניו של יוסף ועל כן, ייעד את הכסף לממשלת רומי, אשר הממון הזה ישרת בסופו של דבר לכל בני ארצו. כדיון; **'גזל ואינו יודע ממי גזל, יעשה בהם צרכי רבים'** ('ביצה' כט) באופן זה, ישוב הכסף וישמש עבור הכלל. אך השליש האחרון, היה של אנשים טובים, שומרי שבע מצוות בני נח ולהם, כסף נקי מאיסורים. כסף זה, אכן ראוי לבוא לחלק הקדושה. כנגד זה, הכין יוסף הצדיק אוצר שלישי, כשסוג כספים אלו נבררים בידי שמים וגנוזים המה עבור הצדיקים לעתיד לבוא, אחר ביאת המשיח, במהרה בימינו. ('בן יהוידע' 'סנהדרין' ק) ■

כל העושר הזה, שייך ליוסף הצדיק ע"ה. אולם יוסף, חילק אותם ע"פ המקורות שמהם קבל את הכסף. ובהתאם לכך, יעד את המטמונים לשלושה יעדים שונים. וכדלהלן; **שליש** מתוך כל הכספים, שהביא העם המצרי ליוסף, היה משל עובדי עבודה זרה, בהשגחה שמימית ובדרך נס, בירר יוסף את כל הכספים הללו אל תוך אוצר נפרד והם יועדו לקרחה, שהתעשר ממנו עושר רב, אולם בסופו של דבר, ירד הכל לטמיון כשהארץ בלעה אותו ואת כל רכושו. **נמצא;** כי ממון עבודה זרה, נועד לכליון. **השליש השני,** נאסף מאנשים שאינם עובדי ע"ז אולם, כבני העם המצרי, שהרויחו את כספם, שלא

"וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" ('בראשית' מז יד)
'שלוש מטמוניות הטמין יוסף במצרים; אחת, נתגלתה לקרחה. ואחת, נתגלתה לאנטונינוס בן אסורוס. ואחת, גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא' ('סנהדרין' ק)
נראה; שיוסף חילק את אוצרותיו אשר אסף מבני העם המצרי, לשלושה חלקים והטמין כל אחד בנפרד. **והסיבה לכך;** מאחר שהבין, כי הוא זכה בכסף ולא פרעה המלך, היות ורק בזכות השפע העליון שהשתלשל על ידו ובזכותו, נשמרו אוצרות התבואה ולא נתקלקלו, בנגוד לדרכי הטבע. ועל כן,

פרשת 'ויגש'

"שְׁמַנֵי אֱלֹקִים לְאֶדוֹן לְכֹל מִצְרַיִם"

מה שם יוסף?

הסרת הספקות

"נִיאֲמַר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף"
(בראשית' מה ג)

במשך כל הזמן, מאז באו בפעם הראשונה למצרים לשבור בר. ויוסף התנכר אליהם וידבר אתם קשות וחשדם במרגלים, שאלו איש לאחיו קושיות הרבה, מה זה ועל מה זה? חפשו עצות והאשימו איש את אחיו. וכן בפעם השניה תמחו ושאלו: "מה זה עשה ה' לנו?" **עַד שִׁשְׁמַעוּ מִפִּי אַחֵיהֶם אֶת שְׁתֵּי הַמִּילִים הַלְלוּ: "אֲנִי יוֹסֵף"**. ומיד סרו הקושיות, התמיהות והספיקות. והענין נתברר להם כל הצורך. **כֵּן כִּאֲשֶׁר יִשְׁמַע הָעוֹלָם אֶת שְׁתֵּי הַמִּילִים; "אֲנִי ה'"** ('ישעיה' מח) יתורצו כל הקושיות והתמיהות על הנהגת העולם, שהוא לכאורה לפלא בעינינו עד עתה. **יִתְבַּרְרוּ וִיתְחַרְרוּ כֹל הַעֲנִינִים; "נִכְרָאוּ כָּל בְּשָׂר נִחְדָּו"** ('ישעיה' מ ה) כי יד ה' עשתה הכל לטובתנו. ('חפץ חיים')

שכינה עמהם

"אֲנִי אֶרְדַּ עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאָנֹכִי אֶעֱלֶה עִמָּךְ"
(בראשית' מד ד)

וכן בדברי קבלה; **"לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּכֶלָה"** ('ישעיה' מג יד). **וְכֵן אָמְרוּ ז' ל'; 'בְּכָל מְקוֹם שְׂגֹלָה, שְׂכִינָה עִמָּהֶן. גְּלוּ לְמִצְרַיִם, שְׂכִינָה עִמָּהֶן. גְּלוּ לְבָבֶל, שְׂכִינָה עִמָּהֶן'** ('מגילה' ט). ובעת צרה לישראל ואפילו ליחיד, ה' עמו בצרתו. **וְכִמוּ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב: "עִמּוֹ אָנֹכִי בְּצָרָה"** ('תהלים' צא טו). ומכיון שהקב"ה צופה ומביט בעין השגחתו, כי אין בכחם לסבול את התלאות יותר, או שכבר שבו אליו בכל לבבם. מצוה תיכף שהצרות תסורנה. **וְכִמוּ שֶׁמִּסִּים הַכְּתוּב: "...אֶחְלָצֶהוּ וְאֶכְפְּדֶהוּ: אֶרְדָּה עִמָּם וְאֶשְׁבִּיעֶהוּ וְאֶנְאָרְאֶהוּ בִּישׁוּעָתִי"** ('שם' טו-טז). **נִרְאָה מִזֶּה בְּרוּר; שֶׁאִפִּילוּ אִם הָאָדָם בְּמִדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּאֶרֶץ רְחוֹקָה בִּיד הַמִּצְיָקִים לוֹ, מ"מ אֵל יִתְיַאֵשׁ. וְיִדַּע, שֶׁע"י תְּשׁוּבָתוֹ לַה', יִתְעוֹרְרוּ עֲלָיו רַחֲמֵי שָׁמַיִם וְיוֹשֵׁעַ מִיַּד הָאוֹיְבִים. כֹּל הַדְּבָרִים שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְדַעַת; שְׁבוּמֵן שֶׁאִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּמִצּוֹק תַּחַת יַד הָעוֹ"ג, אִפִּילוּ הוּא**

להוי ידוע לך, כי מסור אני לך בכל לבי ונפשי. ושאלתי ובקשתי היא, שתנתן לי ארוחתי, בכל יום בלי הפסק". **שִׁחְקוּ עֲלָיו חֲבֵרָיו: "שׁוּטָה שְׁכַמּוֹתָךְ. הֲלֹא אֲרוּחְתָךְ מְמִילָא נִתְנַת לָךְ, כִּי ע"כ חִיל אַתָּה. וְכֹל הַחִילִים גִּזְוִנִים וּמִתְפַּרְנְסִים מִקּוֹפֵת הַמֶּלֶךְ"**. כן הדבר עם כל אחד ואחד. מדגישים הננו בבקשותינו, ביחוד דאגת הפרנסה. והננו שוכחים לגמרי, כי אין זה מעניננו. וכי על **'הַזֶּן וּמִפְרַנְס לְכֹל'**, לזון גם אותנו. עלינו להתפלל ולבקש על כבוד השם וכבוד התורה; **ו"רְצוֹן וְרָצוֹן נַעֲשֶׂה"** ('תהלים' קמה יט). והעיקר הוא, לכוון רצונו ולבקש מה שצריך לבקש. ('חפץ חיים')

רחמים

"נִתְקָה פְּרָאוֹתוֹ כִּי אֵין הַנְּעַר וְנֵת"
(בראשית' מד לא)

שׁוֹאֵל הַרְבֵּי מְקוּבָצִים: "מדוע מבקש כאן יהודה מיוסף, שיחוס על אביו הזקן של בנימין, העלול למות מרוב צער, על הרחקת בנו האהוב ממנו. ואינו מזכיר כלל, את עשרת הבנים של בנימין, הנמקים מצער, על אביהם שרחק מהם?" **"אלא" משיב הרבי מקובצק:** "לא הרי צער הבנים על אביהם, כצער אב על בניו. **וְכִבֵּר כְּתוּב הַקְּדֻמוֹנִים; 'אֵב אֶחָד, יְכוּל לְפָרְנֵס עֲשָׂרָה בָּנִים. וְעֲשָׂרָה בָּנִים, לֹא יְכוּלִים לְפָרְנֵס אֶב אֶחָד'**. ('נופת צופים'). **וְכֵן אָמְרוּ חז"ל; 'רַחֲמֵי דַּבְּאָ, אֲבָנֵי. רַחֲמֵי דְבָנֵי, אֲבָנֵי דְהוּוּ לֵיה'** (אהבת אב על הבנים. ואהבת הבנים על בניהם) ('סוטה' מט).

תכונות

הַאֲדָמוֹ"ר ר' מַאִיר יִחִיאֵל מְאוּסְטְרוֹבְצָה, הַסְּבִיר עֲנִין זֶה בְּדֶרֶךְ הַבְּאָה; לֹא בְּכַדִּי, רַבָּה מִסִּירוֹתוֹ שֶׁל אֲב לְבָנוּ, יוֹתֵר מִן הַמִּסִּירוֹת שֶׁמְגַלָּה הַבֵּן כִּלְפֵי אֲבִיו. כִּיוֹן שֶׁתְּכוֹנַת הָאֵהָבָה וְהַמִּסִּירוֹת מֵאֵב לְבֵן, הֵיא מוֹרְשָׁה מִבְּטָן וּמִלִּידָה. וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, הוּא שְׁהוֹרִישׁ תַּחִילָה, תְּכוֹנָה

סכנה

"שׁוֹמֵר יִשְׁרָאֵל"

ה'חפץ חיים' היה אומר: "משבתים אנו את הקב"ה בשבת; **"שׁוֹמֵר יִשְׁרָאֵל"** ('תהלים' קכא). **וְהַשְּׂאֵלָה נִשְׂאֵלָת:** "איזה דין שומר יש לו, דין 'שומר חנם', או 'שומר שכר'?" **וְהָאֲמַת הֵיא;** כי אין אנו משלמים לו כלום עבור שמירתו. וא"כ דין 'שומר חנם' יש לו. ו'שומר חנם', אם אינו רוצה לשמור, איננו שומר. ומתי אין הקב"ה רוצה בשמירה? בעת שהוא רואה בנו ערוה. **כְּכַתּוּב: "נִלְא יִרְאֶה כָּךְ עֲרֻת דְּכָר וְנִשְׁבַּ מֵאַחֲרָיֶךָ"** ('דברים' כג טו). **בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל צְנוּעוֹת הֵן; "כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה"** ('תהלים' מה יד) כך היה מנהגו של הדור העבר. ומכיון שנפרצה הצניעות והקדושה בדורנו, אזי מרחפת חלילה הסכנה של; **"וְנִשְׁבַּ מֵאַחֲרָיֶךָ"**. ואם ח"ו יסלק הקב"ה שמירתו מעלינו, אזי כל קיומנו בסכנה חלילה. ('מעשי למלך')

בקשה

"וְיִכְלַל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחָיו וְאֶת כָּל בֵּית אָבִיו לְחֵם לְפִי הַשֶּׁף"
(בראשית' מז יב)

משל; מלך גדול הלך לבקר את חיליו ומצאו חן בעיניו. הודיע בפומבי, כי כל מי שיש לו בקשה, יבוא ויבקש. **נִגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד הַחִילִים וַיֹּאמֶר לוֹ: "אֲדוּנֵי הַמֶּלֶךְ!"**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

הריהו הולך ומחמיץ יותר ויותר. אמנם הזקנה מעלה היא, אולם זה תלוי במה שהיה האדם בצעירותו. ('מענינה של תורה')

אהבה

"**ניפל על צנארינו**" (בראשית' מו כט)

'אבל יעקב, לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו. ואמרו רבותנו: "שהיה קורא את שמע"'. (רש"י)

זו דרכם של צדיקים, בשעה שמזדמן להם מעשה כלשהו, הדורש הבעת אהבה, מיד הריהם משקיעים את כל אהבתם באהבת השי"ת. כאשר יעקב רואה את יוסף, ובלבו מתלקחת האהבה לבנו אהובו, אשר לא ראהו מזה עשרות בשנים, הריהו מתגבר על עצמו. ומכוון את אהבתו זו כלפי השי"ת. באותה שעה הוא קורא קריאת שמע ומתעמק ב"**נאחב את ה' אלקינו**" (דברים' ו ה). ('גור אריה')

דוגמה למופת

"**נעבדי דוד מלך עליהם**" ('יחזקאל' לז כד)

לעתיד לבוא, יתעוררו כל בני ישראל לחזור בתשובה שלמה על כל חטאי העבר, עד אשר לא ישאר רישום כלל וכלל. ברם, יהיו רבים, אשר יבושו לחזור בתשובה, מאחר שרבו וגדלו חטאיהם עד מאד, אזי יהיה להם דוד המלך למופת ולדוגמה, ללמוד ממנו, שהתשובה מועילה לכל. **כפי שאמרו חכמנו: 'לא היה דוד ראוי לאותו מעשה'** ('עבודה זרה' ד) אלא להורות תשובה לרבים. ('אהבת יהונתן') ■

"**שמני אלקים לאדון לכל מצרים**" (בראשית' מה ט)

מה בשורה היא זו בשביל יעקב? **אלא; "שמני", פירושו כאן; 'הריני שם' (כמו; שם אני). כלומר; אני שם את השי"ת לאדון על מצרים.** על ידי מתפרסם שם האלקים, שהוא הוא אדון העולם. וזו אכן בשורה בשביל יעקב. (הרבי מרוז'ין זצ"ל)

קנקן ישן

"**נשאים מטוב מצרים**" (בראשית' מה כג)

"**שלח לו יין ישן, שדעת זקנים נוחה הימנו**" (רש"י)

מצינו במשנה; '**יש קנקן חדש מלא ישן**'. ('אבות ד כ'). בקש יוסף לומר לאביו: "כי על אף מראהו החיצוני החדש, כשליט מצרי, בכל זאת בפנימיותו נשאר כמקודם. הדרך הישנה אשר למד אצל יעקב, נשארה שלמה בפנים לבו. הוא ידע, כי בכך יניח את דעתו של אביו הזקן, הדואג מאד על אודות מצבו הרוחני. וזוהי הכונה שבדבר; '**שלח לו יין ישן**', שלח להגיד לו, כי היין בפנים נשאר אותו יין ישן כמקודם, ללא כל שינוי, '**שדעת זקנים נוחה הימנו**' שכן זה יניח את דעתו של האב הזקן. ('מענינה של תורה')

יין ישן

יין ישן, הולך ומשתבת יותר ויותר, רק אם בהתחלתו היה יין טוב והכיל בקרבו חומר משובה. אבל אם מלכתחילה, היה יין דל ומימי, הרי ככל שהוא מתישן,

טבעית זו לילדיו. לעומת זאת, לא ידע אדם הראשון מסירות בן לאב, שהרי לא נולד לאב ואם טבעיים. משום כך, לא הוטבעה תכונה זו, בקרב בניו של אדם הראשון.

מורשת

"**פי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי**" (בראשית' מד לד)

כשהיה מגיע הצדיק ר' מאיר מפרימישילן, לדברי הסיום של יהודה ליוסף, היה נאנה ואומר: "**פי איך אעלה אל אביו שבשמים, לאחר שנות חיים בעולם הזה; 'והנער איננו אתי**', אם הדור הצעיר לא הלך אתי, בקבלת עול תורה ומצוות. כי בזאת נבחן כל דור בישראל; בהצלחתו למסור כראוי את מורשת האבות לדור הבנים.

נדודי שינה

פעם פגש הרב יהודה צדקה זצ"ל, רב שכונה מכובד ונשוא פנים ושאלו: "האם אתה ישן היטב בלילה? האם אתה אוכל היטב? האם אתה סובל ממועקה ומכאב ראש?" תמה הרב לפשר השאלות ושאל: "מדוע דואג הרב?" ענה הרב צדקה: "הינך נראה היטב. אבל ציפיתי ממך ששנתך תידד, שאוכל לא יבוא לפיך וראשך יהיה סחרחר. כך הייתי מרגיש אני, אם בשכונתי היה הולך ונבנה, בית ספר מעורב."

חדש!!! DVD ב-10 ש"ח

יצא הדיסק מהפגנת ה-1,000 עמבליזיות
שהתקימה בירושלים עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ניתן להשיג ב'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק טל: 03-677779

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה **גנזי המלך** דברים הטעונים גניזה

אמרי שפר

הגאון ר' אליהו מוילנא, היה נוהג להזמין לביתו, פעם בפעם, את ר' יעקב קראניץ, הידוע בכינויו; 'המגיד מדובנא', כדי לשמוע מפיו דברי תוכחה ומוסר, אמרות ומשלים, שה'מגיד' המפורסם נהג להשמיע בקהילות ישראל. פעם, הוזמן ה'מגיד' לבית הגאון בלא הודעה מוקדמת. ומשום כבוד המזמין הדגול, לא טעם מאומה קודם צאתו לדרך. וכך הגיע אל דירת הגאון רעב וצמא. וגם עיף מתלאות הדרך. הגאון ובני ביתו, קבלו את ה'מגיד' בחמימות רבה. ולאחר פריסות שלום קצרות, הסבו הנוכחים מסביב לשלחן הרב וחכו למוצא פיו

של האורח. בקש הלה לרמוז למארחיו, שגרוננו ניחר מרעב ומצא. ומיד פתח בספור מעשה; "עני אחד, גמר בדעתו לרכוש לו עז חולבת, שיהיו מצויים בביתו, חלב ומצרכי חלב. חסך האיש מלחמו הדל וצירף פרוטה לפרוטה, עד שצבר את הסכום הדרוש לקניית עז. הביא האיש את העז לביתו. ומיד הקיפה בני הבית בשמחה רבה, מתוך שאמרו: 'הנה, נטעם חלב טרי מעטיני העז' אולם, משהחלה עקרת הבית לחלוב את העז שקנה בעלה, נפלו פניה, כי העטינים, לא נתנו כלל חלב. מיהר האיש אל המוכר, כשהוא מושך אחריו את העז הסרבנית.

וקרא אליו ברוגזה: "השב לי את כספי, שהרי עז חולבת קניתי ממך. והנה עז זו אינה נותנת כל חלב". נתחיק המוכר כנגד בעל העז ושאל: "איזה אוכל הגשת לעז קודם החליבה?" "לא הגשתי לעז כל אוכל", השיב בעל העז. טפח המוכר בעליצות על שכמו של האיש וקרא: "אם לא נתת לעז כל אוכל לפני החליבה, חלב מנין לה?" "!" בני ביתו של הגאון, הבינו מיד את כונתו של ה'מגיד' המפורסם. ומיד ערכו לפניו את השלחן במאכל ובמשקה. ובתום הסעודה הדשנה, השמיע ה'מגיד מדובנא' אמרי שפר, באגדה ובמוסר, כדרכו בקודש. ■

תקון העולם

"רק אדמת הפהנים לא קנה פי חק לפהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה" (בראשית' מז כב)

ראיתי בספר אחד, איני זוכר היכן, אם קדמון, או אחרון, שהנה בגמרא אמרו; 'אמר רב יהודה אמר שמואל: "כל

כסף וזהב שבעולם, יוסף לקטו והביאו למצרים. שנאמר: "נלקט יוסף את כל הפסף" (בראשית' מז יד) (פסחים' קיט). והיה בתוך הכסף אלילי כסף וזהב ולכן נקטה התורה על המזון, בלשון; "שֶׁכֶר", שהיה שובר ומבטל את העבודה זרה. א"כ לפי"ז משמע, שיוסף רצה להביא את

העולם כולו לתקון השלם, על ידי שיבטל את כל העבודה זרה שבעולם, שהרי כל הנכסים שבעולם היו שלו. ועל זה מספרת התורה; מה עיכב? שהכהנים קבלו מזונם מפרעה ולא מיוסף ונשארו אצלם אלילים. ודבר זה עיכב את העולם מלהגיע לתקונו. ■ (תפארת שמשון')

משיח

מתי יבוא משיח, מדוע הוא מתעכב?

על השאלה הזו שממעסיקה את כולם האלשיך הקדוש זצ"ל עונה עליה בשאלה; "מדוע לכל הגלויות הקודמות, נקבע מספר שנים קצוב מראש: 'נַעֲבֹדֶם וְנַעֲנוּ אִתְּם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה' (בראשית' כז א) במצרים. ושבעים שנות גלות בבל (ירמיה' כט י). ואילו לגלותנו, הנקראת 'גלות אדום', לא נקצב סך שנים מוגדר מראש? ומסביר

ה'אלשיך הקדוש'; שכל הגלויות תלויות בשר של האומה (פסיקתא דרב כהנא' כג ב) וכעבור מספר שנים קצוב, הוא מאבד את כחו לשעבד את עם ישראל והם נגאלים מידיו. אבל השר של מלכות אדום, שואב את כחו ממקור מסוים והוא ילך ויתעצם, כל עוד יתוסף לו כח. והשר הזה, הוא ה'ס"מ, שרו של עשו' (תנחומא' וישלח' ח) שכידוע,

שואב את כחו מהעבירות והעונות. אם רוצים אנו להביא לסיום הגלות, עלינו לחסל את מקור כחו של שרו של עשו. והדבר יעשה ע"י תוספת מצוות ותשובה על העבירות. וכבר אמרו חז"ל: "כלו כל הקיצין. ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים" (סנהדרין' צז). (הר' שלום מאיר וולך שליט"א) ■

הרב זכריה יצחק שליט"א
כל הדיסקים של קריאה בתימנית:

תהילים, פרשיות השבוע ועוד ב-10 ש"ח בלבד ש"מע/MP3

ניתן להשיג במשרדי 'שופר' 03-6777779

לצבור הרחב סופ"ש ששי שבת במלון 'המצודה' בטבריה עם הרב אמנון יצחק שליט"א

הארוח על בסיס פנסיון מלא.
הרצאות לגברים ונשים.
ופעילות לילדים.

לזכאי ח"י כ"ח ומ"ח כפליים פרטים בטל' 03-6777779

טוילים לקברי צדיקים
עם הרב אמנון יצחק שליט"א
בתאריכים:

יום שלישי 13/03/2012
יום שלישי 22/05/2012
יום שלישי 17/07/2012
יום שלישי 21/08/2012

בתאריכים:

שבת פרשת יתרו 10/02/2012 יד-יח שבט התשע"ב
שבת פרשת תצוה 02/03/2012 ח-ט אדר התשע"ב
חמישי-מוצ"ש פרשת בהעלותך 07-09/06/2012 יד-יט סיון התשע"ב

לפרטים 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק, טל' 03-6777779

תמונות משמחת 'חנוכה' שהתקיימה במוצאי שבת פרשת 'מקץ' באולמי 'ארמונות חן'

40,000

באצטדיון רמת-גן

לכל ידידי ופעילי שופר היקרים!

בהמשך לכל פעילות ארגונו הקדוש ופעילותו הברוכה של מורנו ורבנו הרב אנובן יצחק שליט"א.

מבשרים אנו לכם שבעז"ה ביום שלישי ד' ניסן תשע"ב 27/מרץ/2012

יתקיים כנס ענק ומיוחד באצטדיון רמת גן

בהשתתפותו של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול הרב אהרון לייב שטיינמן שליט"א

וכן בהשתתפות מורנו ורבנו גדול מחזירי התשובה ומזכה הרבים בדורנו הרב אנובן יצחק שליט"א

פונים אנו אליכם ידידים ופעילים יקרים. בבקשת עזרה וסיוע לאירוע גדול זה בעירכם בכל מה שאפשר:

הפצת חומרה, הדבקת מודעות, גיוס תרומות וכדו'...

ובאם רצונכם להיות שותפים בהפקת המפגן העצום של אחדות 'עולם התורה' ו'עולם התשובה'

רכשו מגינת שותפות בסך 1000 ש"ח ליחיד. צלצלו 03-6777779

וזכות קידוש ה' הגדול שיהיה בערב מיוחד זה תגן בעדכם בכריאות איתנה ונהורא מעליא אמן.

צוות ההפקה "שופר"

שופר
ארגון להפצת יהדות

לפרטים נוספים... www.shofar.tv